

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและมาตรการในการพัฒนาองค์กรประชาสังคมท้องถิ่น : กรณีศึกษา กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด วิธีการดำเนินการวิจัยในที่นี่จะใช้การวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) ระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ คือ การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพดังนั้นในบทที่ 3 ของการวิจัยนี้จะนำเสนอรายละเอียดวิธีการดำเนินงานวิจัยใน 2 หัวข้อหลักคือ

1. การวิจัยเชิงสำรวจ
  - 1.1 ประชากรในการวิจัย
  - 1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
2. การสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงสำรวจ

ประชากรในการวิจัย

ประชากรที่เป็นเป้าหมายการวิจัย ได้แก่ กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด ทั้งหมด จำนวน 167 กลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับปัญหาและมาตรการในการพัฒนาประชาสังคมท้องถิ่น : กรณีศึกษากลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด การสร้างเครื่องมือวิจัย ได้แก่ การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและมาตรการในด้านการพัฒนา กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้อง และครอบคลุมตามโครงสร้างเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสมของภาษา

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของ โครงสร้างเนื้อหาเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่เที่ยงตรงและมีความสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 5 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด

องค์ประกอบของเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วยเนื้อหาสรุป ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัญหาในการดำเนินงานของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การทดสอบเครื่องมือใช้การทดสอบความตรง (Validity) การทดสอบความตรงใช้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิจัยและหัวข้อวิจัยจำนวน 3 คน คือ

ชื่อ	สถานภาพ
1) รศ.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม	ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย
2) ดร.ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์	ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น
3) รศ.ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ	ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสอบถาม เรื่องปัญหาและมาตรการในการพัฒนาประชาสังคมท้องถิ่น : กรณีศึกษากลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด มาใช้ในการสอบถามสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ตัวแปรส่วนบุคคล (ตัวแปรต้น) ใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา คือ นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) คำนวณเป็นค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางความเรียง
2. การวิเคราะห์ตัวแปรตามจะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา โดยนำเสนอในรูปของค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สำหรับการวัดระดับความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม สร้างขึ้นตามลักษณะการสร้างแบบวัดทัศนคติที่เรียกว่า (Likert Scale) โดยมีตัวเลือกตอบแบบ 5 ระดับ โดยในแต่ละระดับกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนต่อการตัดสินใจ	ระดับคะแนน
ระดับความเห็น เห็นด้วยมาก	5
ระดับความเห็น ค่อนข้างเห็นด้วย	4
ระดับความเห็น ไม่แน่ใจ	3
ระดับความเห็น ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	2
ระดับความเห็น ไม่เห็นด้วยมาก	1

ในการตีความช่วงค่าเฉลี่ยจะแบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2556 : 28)

คะแนนระหว่าง	4.20 – 5.00	แสดงว่ามีความเห็น มีปัญหาหนัก
คะแนนระหว่าง	3.40 – 4.19	แสดงว่ามีความเห็น มีปัญหาค่อนข้างมาก
คะแนนระหว่าง	2.60 – 3.39	แสดงว่ามีความเห็น มีปัญหาปานกลาง
คะแนนระหว่าง	1.80 – 2.59	แสดงว่ามีความเห็น มีปัญหาค่อนข้างน้อย
คะแนนระหว่าง	1.00 – 1.79	แสดงว่ามีความเห็น มีปัญหาน้อย

การสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ

วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์ มีรูปแบบต่าง ๆ คือ

1. การสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) เป็นรูปแบบที่ใช้แนวการสัมภาษณ์กลุ่มในการวิเคราะห์กลุ่มสาระสังคมศึกษาของจังหวัดตราด โดยอาศัยผู้ให้ข้อมูลหลากหลายกลุ่มย่อยของกลุ่มสาระสังคมศึกษาของจังหวัดตราด

2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – depth Interview) เป็นการใช้แนวสัมภาษณ์เจาะลึก (ตามภาคผนวก) โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ (Key – informants) ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อให้ได้รายละเอียดในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพของกลุ่มสาระสังคมศึกษาและการสร้างองค์ความรู้ประชาสังคมในท้องถิ่น เช่น การก่อตั้งองค์กรนอกรัฐหรือเคยมีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างประชาสังคมของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

3. การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) บางครั้งเรียกว่า การสังเกตภาคสนาม (Field Observation) การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม หมายถึงการที่ผู้สังเกตการณ์เข้าไปร่วมกิจกรรมหรือเข้าไปใช้ชีวิตร่วมกับกลุ่มที่ศึกษา ผู้วิจัยอาจแสดงตนเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือไม่แสดงตัวก็ได้ ผู้วิจัยไม่เพียงแต่รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มที่ศึกษาเท่านั้นหากจะเข้าร่วมกับกลุ่มหรือองค์กรที่ตนศึกษา นักวิจัยจะเข้าไปร่วมในกลุ่มที่ตนศึกษาน้อยเท่าใดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและจะต้องเข้าไปด้วยความระมัดระวัง ไม่ควรจะไปใกล้ชิดผู้สังเกตมากเกินไปหรือพยายามที่จะมีอิทธิพลเหนือสมาชิกในกลุ่มไม่ว่าทางใด

การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ประกอบไปด้วย กระบวนการ 3 ชั้น ได้แก่ การสังเกต การซักถามและการจดบันทึก นอกเหนือไปจากการเฝ้าดูแลแล้ว ผู้วิจัยสามารถที่จะซักถามบางสิ่งบางอย่างที่ไม่อาจเข้าใจได้จากการสังเกต โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความหมายหรือสัญลักษณ์ การซักถามถือว่าการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ หลังจากนั้นจึงทำการจดบันทึกข้อมูล